

MAGYAR NYELV
a 6. évfolyamosok számára

MNy2

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ

2024. január 30.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.
A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.**

-
1. a) tej, fej, les 1 pont
 b) eledel 1 pont
 c) ijesztő 1 pont

Helyesírási szempontból is kifogástalanul leírt szóalakonként adható 1 pont. Elfogadható a feladatkiírásnak megfelelő más megoldás is, amennyiben nyomtatott, lektorált egynyelvű szótárral igazolható. Olyan, a feladatleírásnak megfelelő válaszra (pl. a) fej, les) is adható 1 pont, amely megoldást követően a betűk felhasználása miatt a többi itemre nem adható helyes megoldás.

2. a) A) Egészséges, mint a makk. / Makkegészséges. 1 pont
 b) E) Egyik kutya, másik eb. / Az egyik kutya, a másik eb. 1 pont
 c) D) Nem látja a fától az erdőt. / Nem látja az erdőt a fától. 1 pont
 d) C) Kemény dió. / Kemény dió volt. 1 pont

Nem tekinthető helyes megoldásnak az a betűjel, amelyet a felvételiző több helyre is beírt. A szólások elfogadhatóak, ha a felvételiző egyértelműen azonosítható formában leírta a tartalmában helyes választ. A helyesírási hibákat javítjuk, de nem vonunk le pontot miattuk. A táblázat minden helyesen kitöltött sorára összesen 1 pont adható. Más szólás csak akkor fogadható el, ha a feladatkiírásnak megfelel, és nyomtatott, szakmailag ellenőrzött forrással igazolható.

3. a) 1. alkony 2 pont
 2. szól
 3. törzsön
 4. hegyre

A helyesírási (másolási) hibákat javítjuk, de a pontozásnál nem vesszük figyelembe azokat. 2–3 jó helyre leírt szóra adható 1 pont. A négy jó helyre leírt szóért adható 2 pont.

- b) oson: settenkedik, lopakodik, lopózik 2 pont
 borul: dől, hajlik, (rá)ereszkedik

A szó szövegbeli jelentésének megfelelő, helyesen megadott rokon értelmű kifejezésre adható 1-1 pont, összesen adható 2 pont. Más, nyomtatott, lektorált egynyelvű szótárral igazolható rokon értelmű kifejezés is elfogadható, amennyiben megfelel a szó versbeli jelentésének.

- c) Aláhúzva: hangutánzó szó 1 pont

Pont akkor adható, ha egyedül a helyes megoldást jelölte meg. Más, egyértelmű jelölés is elfogadható.

4. a) Képző: szépít, szépül 3 pont
 Jel: szépek
 Rag: szépnek, széphez

5 jó megoldásra 3 pont, 4 jó megoldásra 2 pont, 3–2 jó megoldásra 1 pont, 1 jó megoldásra 0 pont adható. A több helyre is beírt azonos szavakat hibásnak kell tekinteni. Adható összesen 3 pont.

5. a) 7. 2 pont
6.
2.
1.

4 jó helyre írt számra adható 2 pont, 2–3 jó helyre írt számra adható 1 pont. Összesen adható 2 pont.

- b) A) (4. pont: Az utas dönthet az egyedi világítás bekapcsolásáról.) 2 pont
A) (7. pont: Elhelyezhető csomag, ha más utas ülőhelyét nem foglalja el.)

Egy helyesen beírt betűjelre adható 1 pont. Összesen adható 2 pont.

- c) Aláhúzva: Ha valaki elájul a buszon, az utastársak vészjelzővel jelezhetik a problémát. 1 pont

A helyes aláhúzásra adható 1 pont, amennyiben csak a helyes választ húzta alá.

6. a) képzettlen x meg is monddja 5 pont
sújt 3 súlyt
dicsér 1 vízes
visszhang 1 partalan
szőjjön x higgyjük

Minden helyes megoldás 1 pont. Amennyiben a felvételiző egynél több megoldást írt be a megadott helyre, az adott válasz akkor sem fogadható el, ha a helyes megoldás is szerepel a válaszban.

7. a) IGAZ (A második kívánságot az asszony indulatból, megfontolatlanul fogalmazza meg, és ebből következik az is, hogy a harmadik kívánságot sem az eredeti céljukra fordítják.) 2 pont
HAMIS (A döntéseket a férj és a feleség nem közösen hozza; a második kívánság hirtelen született.)

Minden helyesen bekarikázott válaszáért 1 pont adható. Amennyiben egy állításnál nincs bekarikázva sem az IGAZ, sem a HAMIS szó, vagy mindkettőt jelölte a felvételiző, a részfeladat megoldása nem fogadható el. Amennyiben karikázás helyett más, de egyértelmű jelölést használt a felvételiző (pl. aláhúzást), azt el kell fogadni.

- b) Aláhúzva: Tudatosan hoznak végül más döntést a gazdagság választása helyett. 1 pont

Amennyiben a felvételiző egynél több választ húzott alá, az adott válasz akkor sem fogadható el, ha a helyes választ is bejelölte. Amennyiben aláhúzás helyett más, de egyértelmű jelölést használt a felvételiző (pl. bekarikázást), azt el kell fogadni.

- c) Az első sor kiegészítései: 1 pont

Mi az öröm oka? a férfi és a tündér története / a kívánságok lehetősége

Mit remél ettől? gazdagságot / vagyont / szép házat, földet, marhákat

A második sor kiegészítései:

Ki örül? férfi

Mi az öröm oka? a kívánság valóra válása / a kolbász megjelenése / igazat mondott a tündér a további kívánságok valóra válásáról

1 pont adható, amennyiben a felvételiző mind a négy üres cellát helyesen egészítette ki. Más, hasonló tartalmú megfogalmazás is elfogadható. Nem elvárt egész mondat megfogalmazása.

- d) Feleség: C) 1 pont
Férj: B)
Mindkettő: A)
- e) Lehetséges válaszelem 1 pont
szomorkodott: nem gazdagodtak meg / elszalasztották az utolsó kívánságot / magukat vádolták
örvendett: ettek egy jót / megóvták a férjet a szegénytől / végül is nem vesztek semmit abból, amijük addig volt
- 1 pont adható, ha a válasz a megfogalmazás szempontjából hibátlan mondat, ÉS logikus indoklással támasztja alá aláhúzással jelölt véleményét. Ha az indoklás nem az aláhúzással jelölt véleményt támasztja alá, nem adható pont. A helyesírási hibákat javítjuk, de a pontozásnál nem vesszük figyelembe azokat.*
8. a) aláhúzva: egér 3 pont
Egyik jelentés: (Kis termetű rágcsáló) állat.
Másik jelentés: A számítógéphez használt eszköz.
- Más, azonos tartalmú megfogalmazás, és más, egyértelmű jelölés is elfogadható. A két jelentés tetszőleges sorrendben is megadható.
Az egyértelmű, helyes jelölésre adható 1 pont, a helyes jelentésekre egyenként 1 pont.
Összesen adható 3 pont.*
9. a) 1. – D; 2. – A; 3. – B; 4. – C 2 pont
4 jó megoldásra 2 pont, 3–2 jó megoldásra 1 pont, 1 jó megoldásra 0 pont adható. Összesen adható 2 pont.
- b) Első kérdés: A, C, D 2 pont
Második kérdés: C, D
- Amennyiben egyértelműen bejelölte valamennyi helyes választ, és mást nem, akkor kérdésenként 1 pont adható. Adható összesen 2 pont.*
- c) írásban jelölt teljes hasonulás: arra vagy csapattal 2 pont
összeolvadás: haladj
- A helyesen megadott példára 1-1 pont adható. Adható összesen 2 pont.*
10. a)–e) A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.
- a) Tartalomra összesen adható: 3 pont
3 pont adható, ha
- a szöveg eredeti, ötletes, gondolatgazdag;
 - a fogalmazás alapötletét részletesen kidolgozza, és a szöveg mentes az önellentmondástól, a lényegi elemek jól értelmezhetők;
 - megfelel az aktuálisan előírt szövegtípus (elbeszélés) tartalmi követelményeinek;
 - a kifejtés logikusan, szervesen folytatja a megkezdett történetet, építve a megnevezett szereplőkre, motívumokra.
-

2 pont adható, ha

- a szöveg ötletes, ám az alapgondolat nem kellően kidolgozott, nem értelmezhető elem vagy kisebb önellentmondás van benne;
- a megadott mondatok nem illeszkednek kellő mértékben a gondolatsorhoz;
- megfelel az aktuálisan előírt szövegtípus (elbeszélés) tartalmi követelményeinek.

1 pont adható, ha

- az alapötlet kidolgozatlan, lényegi elemek megmagyarázatlanul maradnak, vagy a szöveg egészét meghatározó önellentmondás van benne;
- szegényes, szokványos a gondolatsor, de tartalma a kijelölt témáról szól;
- az adott mondatok alig illeszkednek a gondolatsorhoz, de a szöveg megfelel az aktuálisan előírt szövegtípus (elbeszélés) tartalmi követelményeinek.

0 pont, ha

- a megadott mondatokhoz egyáltalán nem kapcsolódik a gondolatsor;
- az elbeszélés az önellentmondások és értelmezhetetlen elemek miatt nem érthető;
- nem felel meg az aktuálisan előírt szövegtípus (elbeszélés) tartalmi követelményeinek.

b) A szöveg szerkezetére összesen adható:

2 pont

2 pont adható, ha a megadott kezdőmondatok és a tanuló által írt fogalmazás alkotta szöveg

- kerek, egész, lezárt;
- formailag is tagolt, a bekezdések jelöltek;
- logikusan és arányosan szerkesztett;
- eléri a megadott terjedelmet, vagyis a tanuló legalább 8–10 mondattal folytatta a megadott kezdőmondatokat;
- megfelelően alkalmazza a szövegkohézió eszközeit, a mondatok, gondolatok logikusan kapcsolódnak egymáshoz;
- nem tartamaz párbeszédet.

1 pont adható, ha a fenti szempontok közül egy nem érvényesül maradéktalanul.

0 pont, ha a szövegben a 2 pont feltételei közül egynél több szempont nem érvényesül maradéktalanul.

c) A nyelvhelyességre és a stílusra összesen adható:

2 pont

2 pont adható, ha a szöveg terjedelme eléri a nyolc mondatot, és

- stílusa, szóhasználata megfelel a témának, a köznyelvi normának, és
- gazdag szókincsű, és
- gördülékenyen, választékosan szerkesztett mondatokat tartalmaz, és
- maximum 1 nyelvhelyességi hibát tartalmaz, például helytelen szóhasználatot, indokolatlan igeidőváltást, hibás mondatbeli egyeztetést, nem megfelelő szórendet.

1 pont adható, ha a szöveg terjedelme eléri a nyolc mondatot, és

- maximum 2 nyelvhelyességi hibát tartalmaz, és változatos szókincsű, mondatfűzésű, a köznyelvi normának megfelelő szóhasználatú. *Vagy*
- maximum 1 nyelvhelyességi hibát tartalmaz, ám a 2 pont kritériumai közül valamelyiknek nem felel meg.

0 pont, ha a szöveg

- kettőnél több nyelvhelyességi hibát tartalmaz; *vagy*
- 1 nyelvhelyességi hibát tartalmaz, ám a 2 pont kritériumai közül legalább kettőnek nem felel meg, *vagy*
- a szöveg terjedelme nem éri el a 8 mondatot.

d) A helyesírásra összesen adható, amennyiben a szöveg **legalább 8 mondatból** áll: 2 pont adható,

2 pont

- ha a szövegben az alábbiak közül **legfeljebb egy hiba** valósul meg:
 - egy hiba a közhasználatú szavak egybeírásának terén *vagy*
 - egy hiba a magánhangzó hosszúságának jelölésénél *vagy*
 - egy elválasztási hiba *vagy*
 - egy mondatkezdő nagybetű tévesztése *vagy*
 - egy ékezet hiánya *vagy*
 - legfeljebb két betűtévesztés vagy betűcsere

ÉS az előbbieken ismertetett hibatípusok **mellett** legfeljebb 1 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit);

- ha a hibátlan szövegben legfeljebb 2 központosági hiba van (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit).

1 pont adható,

- ha a **fenti hibatípusok közül legfeljebb kettő** van jelen a szövegben, **legfeljebb 2 központosági hiba** mellett (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit)
- ha az egyéb szempontból hibátlan szövegben 3–5 központosági hiba van (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit).

0 pont adható,

- ha a szövegben az alábbiak közül **valamelyik hibatípus** megvalósul:
 - igekötős igék helytelen írásmódja,
 - névutós főnevek egybeírása,
 - *-ly* tévesztése,
 - tagadószóok egybeírása egy másik szóval,
 - mássalhangzó-hosszúság tévesztése,
 - tulajdonnév kezdőbetűjének,
 - írásban nem jelölt hasonulás és összeolvadás jelölésének tévesztése;
- ha a 2 pont kritériumainál leírt hibatípusok esetében **három vagy annál több** hiba található a szövegalkotásban;
- ha 6 vagy több központosági hiba van (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit).
- **ha a szöveg nem éri el a 8 mondatot.**

e) A külalakra, írásképre összesen adható, amennyiben a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot: 1 pont

- 1 pont adható, ha a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználata egyértelmű, nem használja indokolatlanul a pontsoron túli („margón kívüli”) területet.

- Nem jár pont, ha az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználata, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre.

A felhasznált szövegek forrásai

A Volánbusz Zrt. üzletszabályzata a közforgalmú menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatásra és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokra

Ágh István: *Három kívánság*. In: *A parazsat evő paripa. Magyar népmesék*

Forrás: Digitális Irodalmi Akadémia

https://reader.dia.hu/document/Agh_Istvan-Parazsat_evo_paripa-10502

A letöltés ideje: 2023. szeptember 2.